

Nationalpark Skjoldungernes Land
Ledreborg Allé 2 B
4320 Lejre

npskjold@danmarksnationalparker.dk

Lejre februar 2017

Høringssvar "Forslag til Nationalparkplan 2017-23 for Nationalpark Skjoldungernes Land"

Foreningen af Lodsejere i Nationalpark Skjoldungernes Land (i det følgende foreningen) har med interesse læst det udsendte forslag til Nationalparkplan 2017-23 for Nationalpark Skjoldungernes Land (i det følgende benævnt Nationalparken).

Når nationalparkloven ikke fastsætter krav til planens præcise udformning, er det glædeligt at se resultatet og et materiale af høj kvalitet og professionelt i sit indhold og opsætning. Mangfoldigheden og mængden af detaljerede oplysninger er både meget interessante, men anses også af stor værdi for det videre arbejde og den foreslåede evaluering. Det er med tilfredshed, at foreningen har læst de mange konkrete forslag fra mange interessenter. Der er en god balance mellem vision og konkrete tiltag og det ses som en stor styrke for planen. De konkrete tiltag rammer bredt og understøttes af inddragelse, involvering, formidling mv.

Nationalparken er arealmæssigt fordelt på to overordnede enheder med private ejede arealer som den ene og fjorden som den anden. Det afgivne høringssvar koncentrerer sig om disse to forhold.

Nationalparkens vision – "at være kendt for nyskabende og bæredygtige løsninger inden for natur, landskab, kulturhistorie, friluftsliv, formidling, undervisning, forskning, lokalsamfund, erhverv og turisme – og på tværs af disse temaer" – mener foreningen er en flot målsætning, som ved gennemlæsning af materialet ikke forekommer urealistisk. Foreningen vil dog samtidig godt påpege, at de flotte ord skal følges op af et hensyn til lodsejere og en lokalbefolkning, der skal kunne følge med og indgå som en integreret del af de afstedkommende løsninger.

Nationalparkens vision fortsætter med – "Nationalparken vil inspirere det øvrige samfund med velafprøvede modeller for forvaltningen af landskabets værdier og muligheder. Nationalparken vil bygge på kvalitet og troværdighed. Nationalparken vil med stolthed overlade et rigere Skjoldungernes Land til de kommende generationer" – det er store ord og foreningen og dens medlemmer vil med glæde bidrage til dette omfattende arbejde, igen med en skyldig hensyntagen til lodsejerne og lokalbefolkningen. Den

optimale løsninger anser foreningen, som værende afstedkommet af lokale lodsejeres afsæt og ejerskab og en proces, hvor alle har bidraget.

At der i Nationalparkplanen er indskrevet specifikt, at effekterne af indsatserne skal kunne dokumenteres og måles, anser foreningen for meget værdifuldt. Det skaber troværdighed omkring visionen, det giver som der står mulighed for at justere kursen og det giver mulighed for at prioritere de kommende indsatser.

I henhold til foreningens vedtægter er følgende forudsætninger af helt afgørende betydning og vil være af afgørende betydning for opfyldelse af Nationalparkens vision:

At, der ikke af offentlig myndighed indføres særlige love, bekendtgørelser eller praksis, som alene er målrettet mod lodsejere i Nationalparkområdet, og som ikke skal gælde for lodsejere udenfor området herunder særligt,

At, landbrugs- og skovbrugsdrift på ejendomme beliggende i Nationalparken ikke begrænses i deres virksomhed, udover hvad der gælder for tilsvarende ejendomme beliggende udenfor området,

At, der ikke iværksættes ekspropriation, der har til formål, at udbygge Nationalparken, idet dette vil være i strid med intentionerne om etablering af Nationalparken, der ifølge sit eget indhold alene skal etableres og udbygges gennem frivillige aftaler med lodsejerne,

At, reglerne om offentlighedens adgangsmulighed til private ejendomme til stadighed er de samme, som gælder udenfor området,

At, der ikke sker ændringer i regler og praksis for udøvelsen af jagt, der er forskellig fra de regler, der gælder udenfor området.

Disse forhold er for foreningens medlemmer helt afgørende betingelser for deres tiltrædelse af Nationalparkens etablering og senere drift. Foreningen ser ingen konflikter i nationalparkplanen i relation til de nævnte forhold.

Foreningen synes, at det er en udmærket ide, at der arbejdes med prioritering og indsatser som det fremgår af "princip for prioritering af indsatser" side 113. Der er fra alle sider et ønske om, efter denne lange indledende fase, at se resultater. I forbindelse med disse projekter anser foreningen det som værende af stor betydning, at der samtidig planlægges og tages hånd om adgangsforhold og skiltning og at der arbejdes med en benyttelses/beskyttelsesplan for som minimum de berørte områder.

Det gode afsæt, der er afstedkommet af en ihærdig indsats i planlægningsperioden, hvor de involverede parter har vist en konstruktiv tilgang, anses for at være det bedste afsæt for en implementering af de konkrete forslag. Her er netop adgangsforholdene af stor betydning for at opnå succes.

Kapitel "Hvad har vi",

Objektiviteten i de mangfoldige oplysninger anses som et godt afsæt og særlig værdifuld for evalueringen efter periodens udløb fx "fjordens særlige forhold" s. 40.

Det kan anses som en unik mulighed, men også give anledning til bekymring, at der som anført s. 85 er et opland til Nationalparken inden for 1 times kørsel på 2 mio. brugere. Når der på s. 68 ganske fint er beskrevet adgangsregler i Nationalparken bør det måske her tilføjes, at der er behov for skærpede adgangsregler i form af klare anvisninger for at undgå konflikter ved en mere intensiv anvendelse og ved en opfattelse af Nationalparken, som adgangsbillet til naturen. Både brugere og lodsejere skal ikke stå som tabere her, men kunne begå sig side om side uden konflikter, heri har Nationalparken et stort ansvar.

Vandmiljøet i Roskilde Fjord har stor bevågenhed. Den objektive tilgang som afsnittene på s. 28, 29 og 40 beskriver, er det foreningens håb, vil være Nationalparkens tilgang til Roskilde Fjords vandmiljø. Foreningen er vidende om, at Fjorden er belastet men den til tider ensidige fokus på landbrugets forurening med kvælstof er for unuanceret og langt fra virkeligheden. Mange parter er involveret og har bidraget til det vandmiljø, som vi har i fjorden i dag. Foreningen ser gerne, at vandmiljøet bedres og der er en større mangfoldighed af flora og fauna end vi har i dag. Men Roskilde Fjord skal ikke vurderes isoleret, men som en del af det samlede billede for vandmiljøet og fjordene, derudover skal målinger og undersøgelser være af en karakter, der ikke ensidigt sætter fokus på landbruget. De mange aktiviteter på Fjorden er en mulig årsag til det faldende antal af ynglende fugle og interessekonflikten mellem benyttelse og beskyttelse er særlig udtalt her. Som det fremgår af fig. 16 s 62. er den del af Roskilde Fjord, der hører under Nationalparken et af de meget benyttede steder for blåt friluftsliv. Det har ingen sammenhæng med vandmiljøet, men kan have en sammenhæng med antallet af ynglende fugle på fjorden.

Når der på s. 83 er anført i afsnittet "Koordinering af formidling og tilbud i nationalparken – Nationalparken rummer mange stærke besøgssteder, foreninger og frivillige, som arbejder med formidling i området. En opgave for nationalparken er at samle de mange aktører omkring en fælles identitet som andelshavere i nationalparken.", vil foreningen opfordre til, at der indtænkes lodsejerne, som ejere af 80% af nationalparkens landareal. En fælles koordineret indsats på dette område med involvering af lodsejerne vil efter vores opfattelse afværge mange potentielle konflikter.

Det er med tilfredshed, at foreningen har konstateret, at afsnittet omkring jagt s. 92 rummer aspekter som økonomisk og friluftsmæssig betydning og ikke mindst jægerne som aktive naturforvaltere, der bidrager til at forbedre forholdene for dyr og planter. Set i det perspektiv kan jagten indgå som en del af Nationalparkens selvforståelse og formidling.

Opmærksomhedspunkter for lokalsamfund, erhverv og turisme herunder afsnittet Bæredygtig udvikling for jordbrug og andre erhverv, som anført på s. 100. hvor "nationalparken kan være med til at understøtte en bæredygtig udvikling i erhvervslivet. Det bliver en opgave, hvordan arealanvendelse kan opretholdes og udvikles på en måde, der både respekterer beskyttelsesinteresser og er økonomisk rentabel for lodsejerne." Afsnittet rummer en tvetydighed. Ordet bæredygtighed kan misforstås og tolkes som økologisk. Der er i alt 16 økologiske bedrifter og 92 konventionelle landbrug i nationalparken. Det samlede areal, der er økologisk dyrket er dog lavt, idet 15 ud af de 16 bedrifter er under 50 hektar. Lodsejerforeningens medlemmer tæller både økologer og konventionelle landmand og foreningen er derfor repræsentant for begge synsvinkler. Ikke desto mindre vil foreningen henstille, at ordet bæredygtighed ikke forveksles eller tolkes som økologi. Bæredygtighed kan med fordel i denne sammenhæng anskues, som den mest anerkendte definition af begrebet, der stammer fra Brundtland-kommission, hvor bæredygtighed blev defineret som en udvikling, hvor opfyldelsen af de nulevende generationers behov ikke sker på bekostning

af fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov. Definitionen blev suppleret med et krav om, at alle skal have deres basale behov opfyldt.

Kapitel Indsatsplan og prioriteringer,

At der i første planperiode vil være fokus på at få skabt et vigtigt fundament, som kan danne grundlag for mange års udvikling. I den forbindelse anser foreningen det for at være af overordentlig stor betydning, at adgangsforhold i Nationalparken bliver særlig belyst. Som besøgende skal man føle sig velkommen og være på "sikker grund". Som lodsejere skal man ikke have dårlige oplevelser. Dette forhold bør have særlig stor opmærksomhed i denne indledende fase. Afsnittet følges op af et afsnit om "Frivillighed og samarbejde", der er fint i tråd med ovenstående. Foreningen stiller sig gerne til rådighed og bakker op omkring de særlige forhold og risici i forbindelse med adgang til områder i nationalparken.

Foreningen hilser velkomment, at der er en prioriteret indsats omkring fremme af naturpleje på lysåbne naturtyper s. 118.

Foreningen er af den overbevisning, at første planperiodes handlingsplan for friluftslivet er meget rammende for de indsatsområder, som foreningen anser som værende af betydning for at opnå et godt afsæt og et godt resultat. Det samme gør sig gældende for "Alle ud i det fri" indsatsen.

"Bæredygtigt friluftsliv" med afsnittet om forebyggelse af konflikter herunder et sæt af gode råd og vejledninger til færdsel i nationalparken, etablering af et konfliktråd og mulighederne for at ansætte en naturvejleder, som har konflikthåndtering og -forebyggelse som en af sine arbejdsopgaver, anser foreningen for at være af stor betydning i forholdet mellem besøgende og lodsejere.

I afsnittet "Lokalsamfund, erhverv og turisme", hvor det beskrives hvad nationalparkfonden i første planperiode vil have et særligt fokus på i en syv punkts redegørelse, ser foreningen det som et meget værdifuldt afsæt for et samarbejde og en forståelse for jordbrugserhvervet, som foreningen gerne vil bistå og støtte op omkring i relation til medlemmerne. I den følgende beskrivelse af "Lokalsamfund og medejerskab" og "Udvikling af jordbrug og andre erhverv" lægges der op til en række konkrete tiltag og udviklingsmuligheder som rammer bredt, men som samlet set åbner op for en lang række spændende tiltag, som blandt lodsejerne rummer en række muligheder, der anses for værende værdifulde.

Orbicons Miljøvurdering

Generelt er der intet i miljøvurderingen, der anfægter indholdet i nationalparkplanen vil fremme en negativ udvikling.

Det kan med tilfredshed noteres, at Orbicon vurderer, at en gennemførelse af planen ikke vil have negativ påvirkning af primære erhverv i området, primært landbrug og skovbrug.

At der kan opnås en positiv effekt ved støtte til koncept omkring lokale bæredygtige produkter, og et egentligt koncept for "nationalpark-produkter" forekommer, at være en mærkværdig oplysning i en miljøvurdering.

Når der på side 39 står, at demonstration af jordbrug, vurderes at kunne øge bevidstheden om bæredygtige produktionsformer indenfor land- og skovbrug, hvilket på sigt kan forbedre naturen generelt i nationalparkområdet, er det tvivlsomt, hvad der menes med bæredygtige produktionsformer og hvordan demonstration af jordbrug kan have en forbedring af naturen generelt i nationalparkområdet. Hvis sætningen skal læses som at demonstration af jordbrug kun omfatter økologiske jordbrug er det en ensidig udlægning, som foreningen må tage afstand fra.

Afslutningsvist skal det understreges, at Foreningen af Lodsejere i Nationalpark Skjoldungernes Land håber, at kunne bidrage positivt til en implementering af planen i forhold til både lodsejere og Nationalpark.

Med venlig hilsen

Pfv.

Anne Fischer Stausholm
Formand for Foreningen af Lodsejere i Nationalpark Skjoldungernes Land